

دستورالعمل اجرای طرح های تکثیر و پرورش خزندگان ، دوزیستان و بندپایان

در اجرای مواد ۱ و ۸ قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست و مواد ۱، ۶ و ۷ قانون شکار و صید و همچنین مواد ۲۱، ۳۱، ۳۳ الی ۳۶ آئین نامه اجرایی قانون شکار و صید و در راستای مدیریت بر امور مربوط به جانوران وحشی از جمله نظارت و صدور مجوز یا پروانه برای نگهداری، خرید و فروش، تکثیر و پرورش، ورود و صدور و حمل حیوانات وحشی بومی و غیر بومی به عنوان یکی از وظایف ذاتی سازمان حفاظت محیط زیست، دستورالعمل اجرای طرح های تکثیر و پرورش خزندگان، دوزیستان و بندپایان توسط سازمان ابلاغ می گردد.

ماده یک: هدف

سازمان حفاظت محیط زیست به منظور صدور مجوز تکثیر و پرورش خزندگان، دوزیستان و بندپایان با اهداف احیاء زیست بومهای آسیب دیده و جمعیت گونه های در معرض خطر انقراض، استحصال زهر به جهت تولید واکسن و ونوم، ساخت فرآوردهای مختلف بهداشتی و دارویی، ایجاد امکان انجام تحقیقات علمی و آموزشی و جلوگیری از برداشت بی رویه جانوران موضوع این دستورالعمل از طبیعت و ممانعت از قاچاق آنها به خارج از کشور اقدامات قانونی لازم را انجام خواهد داد.

ماده دو: تعاریف

- ۱ - سازمان: سازمان حفاظت محیط زیست.
- ۲ - معاونت: معاونت محیط زیست طبیعی سازمان حفاظت محیط زیست
- ۳ - اداره کل: اداره کل حفاظت و مدیریت شکار و صید
- ۴ - اداره کل استان: اداره کل حفاظت محیط زیست استان محل اجرای طرح تکثیر و پرورش.
- ۵ - کمیته فنی: کمیته پنج نفره با ترکیب و وظایف مندرج در ماده ۸ این دستورالعمل.
- ۶ - مولدین: گونه های زایای اولیه که جهت تکثیر و پرورش از آنها استفاده می گردد.

۷ - **مراکز حساس:** به سکونتگاههای انسانی، مراکز درمانی، آموزشی، نظامی، منابع آب شرب (سفره های زیرزمینی، رودخانه ها و سدها) بزرگراه ها و جاده های ترانزیتی و جاده های اصلی، پارک ملی، تالاب، دریاچه، اثر طبیعی ملی، پناهگاه حیات وحش، مناطق و رودخانه های حفاظت شده اطلاق می گردد.

۸ - **مرکز:** واحد تکثیر و پرورش به منظور اهداف موضوع این دستورالعمل.

۹ - **مجری:** به متقاضیانی که موفق به انجام مراحل قانونی موضوع این دستورالعمل و دریافت پروانه بهره برداری مراکز تکثیر و پرورش خزندگان، دوزیستان و بندپایان می شوند اطلاق می گردد.

۱۰ - **سوء پیشینه مؤثر:** منظور ارتکاب به تخلفات محیط زیستی و شکاروصيد است که قانونگذار نسبت به آن محرومیت های حقوق اجتماعی از قبیل ممنوعیت صدور پروانه شکاروصيد تا مدت معین مقرر داشته باشد.

ماده سه: گونه های قابل تکثیر و پرورش

۱ - گونه های قابل تکثیر و پرورش در این دستورالعمل به گونه هایی اطلاق می گردد که صدور مجوز تکثیر و پرورش با رعایت ضوابط و مقررات و مفاد مندرج در این دستورالعمل برای آنها امکان پذیر می باشد.

۲ - در خصوص گونه های حمایت شده و گونه های در معرض خطر انقراض علاوه بر رعایت مفاد این دستورالعمل، کمیته فنی با توجه به حساسیت و اهمیت گونه و وضعیت آن در کشور و دیگر موارد و ضروریات فنی و محیط زیستی و حقوقی تصمیم گیری خواهد نمود.

تبصره ۵: تصمیم کمیته فنی توسط اداره کل جهت اجرا به اداره کل استان ابلاغ خواهد شد.

۳ - تکثیر و پرورش گونه های غیر بومی صرفاً با استفاده از سیستم بسته و پس از بررسی تبعات محیط زیستی، بهداشتی یا فرهنگی و اجتماعی در کمیته فنی امکان پذیر می باشد.

ماده چهار: ضوابط و شرایط کلی

- ۱ - احداث و آماده سازی ساختمانهای محل نگهداری جانوران می بایست مطابق ضوابط استاندارد نگهداری جانوران که توسط سازمان تعیین می گردد باشد.
- ۲ - در خصوص حیوانات بومی تکثیر شده در اسارت هر گونه رهاسازی آنها در طبیعت بدون اخذ مجوز کتبی از کمیته فنی ممنوع می باشد.
- ۳ - برای همه مولدینی که بواسطه صدور پروانه رایگان از سوی ریاست سازمان ، پروانه های انتفاعی ، مجوز نگهداری امانی و همچنین گونه هایی که از طریق مراکز مجاز نگهداری و فروش گونه های جانوری تهیه می شوند یا به صورت قانونی وارد کشور می شوند و در اختیار مرکز تکثیر و پرورش قرار می گیرند لازم است پروانه نگهداری صادر گردد.
- تبصره ۵ :** به استناد ماده ۲۱ آیین نامه اجرایی قانون شکار و صید پروانه انتفاعی با مأخذ نصف بهای ضرر و زیان قانونی گونه صادر خواهد شد. سازمان بهای پروانه نگهداری را تعیین و اوراق بهادار مربوطه را صادر خواهد نمود . پرداخت مبلغ پروانه نگهداری جهت مولدین برای همه موارد ذکر شده در این ماده الزامیست.
- ۴ - محل تأسیسات تکثیر و پرورش نباید محل بهداشت و آسایش و ایمنی عمومی و یا بروز خسارت به طبیعت و آلوده شدن آبهای عمومی و همچنین ایجاد خطر بیماری و یا تضعیف نژاد برای حیوانات و آبزیان باشد.
- ۵ - با توجه به بررسی های انجام شده در کمیته ماده ۷ ضوابط استقرار واحدهای صنعتی و تولیدی (موضوع مصوبه شماره ۷۸۹۴۶/ت ۳۹۱۲۷ هـ مورخ ۱۳۹۰/۴/۱۵ هیأت محترم وزیران) مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۲۲ ، استقرار واحد های مذکور در این دستورالعمل ، در درده (۳) سه گروه صنایع کشاورزی ضوابط و معیارهای استقرار واحدها و فعالیتهای صنعتی و تولیدی قرار می گیرد.
- ۶ - در صورت فعالیت مرکز در خصوص تولید فرآورده های دارویی کامل و یا مواد خام مورد نیاز برای ساخت محصولاتی از قبیل بهداشتی و آرایشی ، واکسن ، پادزهر ، ارائه مجوز از دستگاه صلاحیتدار ضروریست.
- ۷ - وجود توأم مراکز موضوع این دستورالعمل و مراکز نگهداری خزندگان و دوزیستان و بند پایان و نمایشگاه آنها در یک مکان امکان پذیر نمی باشد.

ماده پنج: شرایط متقاضی

- ۱ - تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران.

تبصره: متقاضیانی که تابعیت غیر ایرانی دارند با ثبت مؤسسه یا شرکت در جمهوری اسلامی ایران می توانند با شخصیت حقوقی مؤسسه مذکور، متقاضی موضوع این دستورالعمل باشند.

۲- اعتقاد به یکی از ادیان رسمی کشور.

۳- داشتن صلاحیت علمی یا تجربی در زمینه مربوط به حیات وحش و تکثیر و پرورش آنها (دارا بودن مدرک علمی مرتبط حداقل در سطح کارشناسی یا اشتغال به امور مرتبط حداقل به مدت ۳ سال با ارائه سوابق بیمه یا گواهی از مراکز دولتی).

تبصره: در خصوص متقاضیانی که به صورت شرکت یا مؤسسه اقدام می نمایند داشتن شرط مذکور در بند ۳ در یکی از اعضای هیئت مؤسس آنها کافی خواهد بود.

۴- عدم سوء پیشینه مؤثر در زمینه تخریب محیط زیست و منابع طبیعی و تخلفات شکار و صید با کسب استعلام از ادارات کل استانها و اداره کل حفاظت و مدیریت شکار و صید.

ماده شش: مدارک مورد نیاز برای ارسال به سازمان

۱- تقاضانامه کتبی متقاضی تکثیر و پرورش در اسارت خطاب به مدیر کل استان.

۲- ارائه اسناد تملک و یا مدارک لازم دال بر تصرف قانونی محل استقرار مرکز مورد نظر متقاضی با تأیید اداره کل استان.

۳- ارائه موافقت کتبی سازمان دامپزشکی و سایر دستگاههای ذیربط (نظیر شهرداری، بخشداری یا فرمانداری) از لحاظ بلامانع بودن تخصیص محل و احداث تأسیسات جهت ایجاد مرکز.

۴- ارائه طرح توجیهی تکثیر و پرورش گونه مورد نظر متقاضی مشتمل بر:

۴-۱- مقدمه و کلیات

۴-۲- هدف یا اهداف مورد نظر به طور مشخص.

۴-۳- وسعت محل احداث و اجرای طرح.

۴-۴- موقعیت جغرافیایی زمین محل احداث و نقشه با مقیاس ۱/۵۰۰۰۰

- ۴-۵- توجهات محیط زیستی اجرای طرح .
- ۴-۶- نام گونه و یا زیر گونه مورد نظر جهت تکثیر و پرورش و تشریح نحوه تأمین مولدین ، تعداد و ترکیب جنسی جمعیت اولیه.
- ۴-۷- جنس و ابعاد ویواریومها و محلهای نگهداری و تعداد پیشنهادی گونه های مورد نظر در هر ویواریوم.
- ۴-۸- نقشه های مقدماتی و پلان کلی جانمایی فضاهای در نظر گرفته شده (تأسیسات، ساختمانها ، ویواریومها ، قرنطینه ، فضای سبز و).
- ۴-۹- تعیین و بیان روش دفع و یا تصفیه پساب و نگهداری و انتقال پسماندها خصوصاً پسماندهای آلی.
- ۴-۱۰- معرفی یک نفر دامپزشک به عنوان مسؤول فنی طرح.
- ۴-۱۱- زمانبندی اجرای طرح.
- ۴-۱۲- فهرست و معرفی پرسنل و سایر همکاران .
- ۴-۱۳- تشریح نحوه تغذیه ، نوع جیره غذایی ، محل تأمین و روش نگهداری مواد غذایی مصرفی حیوانات و وسایل مورد نیاز برای نگهداری.
- ۴-۱۴- برآورد هزینه های ثابت ، جاری و درآمدها .
- ۴-۱۵- توجه اقتصادی طرح..
- ۴-۱۶- تشریح اقدامات و تمهیدات بهداشتی لازم به منظور پیشگیری و کنترل بیماریها.
- ۴-۱۷- تشریح جزئیات و بیان روش انجام طرح تا مرحله بهره برداری.
- ۴-۱۸- حداکثر ظرفیت مورد تقاضا.
- ۴-۱۹- معرفی تجهیزات و تأسیسات.
- ۴-۲۰- نتیجه گیری.

۵- نظریه صریح اداره کل

۶- مدارک و مستندات مربوط به ماده ۵

ماده هفت: مراحل صدور و تمدید مجوز

۱- متقاضی باید درخواست خود را به همراه طرح مربوطه و به صورت مکتوب (بر اساس ماده ۶ دستورالعمل) به اداره کل استان تسلیم نماید.

۲- اداره کل استان پس از اخذ درخواست و طرح متقاضی و بررسی و مطابقت آن با دستورالعمل، در صورت کامل بودن مدارک مورد نیاز مندرج در ماده شش، درخواست متقاضی را به همراه سایر مدارک مربوطه و منضم به نظریه کارشناسی و نظر صریح اداره کل استان (ضوابط استقرار بر اساس رده متعلقه و هرگونه نظریه پیرامون احداث مرکز) جهت اقدامات بعدی به اداره کل ارسال می نماید.

تبصره ۵: اداره کل استان می بایست از ارسال درخواستهای ناقص و یا تقاضاهایی که مورد تأیید کارشناسان استانی نبوده و یا با ضوابط مورد عمل در سازمان مغایرت دارد خودداری نماید.

۳- درخواست و طرح متقاضی از طریق دبیرخانه کمیته فنی (مستقر در اداره کل) به دفاتر تخصصی عضو کمیته فنی ارسال می گردد و دفاتر مذکور موظفند پاسخ خود را حداکثر ظرف مدت ده روز کاری به دبیرخانه کمیته فنی منعکس نمایند.

۴- کمیته فنی پس از انجام بررسی های لازم و برگزاری جلسه و تنظیم صورتجلسه، نظر خود را حداکثر در مدت یک ماه به دبیرخانه کمیته فنی منعکس می نماید.

۵- نظر نهایی کمیته فنی (صدور موافقت اصولی، مخالفت با اجرای طرح، اصلاح یا تغییر طرح، تکمیل مدارک و رفع نواقص) توسط اداره کل به اداره کل استان به منظور پاسخ به متقاضی ارسال می شود.

۶- در صورت اعلام موافقت با اجرای طرح توسط سازمان و صدور موافقت اصولی توسط اداره کل استان به نام مجری (پس از اتمام مراحل ساخت و و ساز و آماده سازی محل) اداره کل استان از محل و اقدامات انجام شده بازدید به عمل آورده و گزارش مربوطه را به اداره کل منعکس می نماید.

تبصره: صدور موافقت اصولی از سوی اداره کل استان بدون مجوز سازمان ممنوع است.

۷- مدت اعتبار موافقت اصولی صادره حداکثر یک سال بوده و مجری مکلف است ظرف این مدت نسبت به اجرای طرح و تکمیل مستحقات آن اقدام نماید. چنانچه مجری بنا به دلایلی که مورد تایید اداره کل قرار بگیرد موفق به تکمیل مراحل اجرایی طرح نگردد، اعتبار موافقت اصولی صرفاً برای یک دوره یک ساله دیگر قابل تمدید خواهد بود.

۸- پس از ارسال گزارش اداره کل استان مبنی بر تأیید ساخت و ساز و آماده سازی محل اجرای طرح مطابق طرح توجیهی اولیه و وصول آن توسط کمیته فنی، مجوز بهره برداری طرح پس از کسب نظر کمیته فنی توسط اداره کل صادر و به اداره کل استان ابلاغ خواهد شد.

تبصره: بدیهی است قبل از صدور مجوز بهره برداری، مجری مکلف به اخذ پروانه نگهداری برای مولدین و عندالزوم اخذ پروانه انتفاعی مطابق ضوابط و مفاد این دستورالعمل خواهد بود.

۹- اداره کل استان متعاقب دریافت مجوز از سازمان، به نام مجری مجوز بهره برداری را صادر خواهد نمود.

ماده هشت: کمیته فنی

۱- به منظور انجام بررسی های اولیه، حل و فصل مشکلات، انجام ارزیابی های دوره ای و نظارت بر عملکرد مراکز و مجریان، رسیدگی به تخلفات مراکز موضوع این دستورالعمل، بازنگری دستورالعمل، کمیته فنی متشکل از نمایندگان، اداره کل حفاظت و مدیریت شکار و صید، دفتر تنوع زیستی و حیات وحش، دفتر حقوقی و امور مجلس و موزه تاریخ طبیعی و ذخایر ژنتیکی و اداره کل حفاظت محیط زیست استان ذیربط تشکیل و در چارچوب وظایف تعیین شده ذیل همین ماده اقدام می نمایند.

وظایف کمیته فنی و دبیرخانه:

- ۱-۱- انجام همه اموری که در این دستورالعمل به کمیته محول گردیده است.
- ۲-۱- بررسی فنی و اعلام نظر در خصوص طرحهای ارائه شده از سوی متقاضیان طبق ضوابط و مقررات مورد عمل سازمان در چارچوب این دستورالعمل.

- ۱-۳- نظارت بر عملکرد واحدهای دارای مجوز و اخذ گزارشهای عملکرد شش ماهه طرحها از ادارات کل استانها و بررسی آنها و اعلام نظر و انطباق وضعیت مرکز با طرح ارائه شده اولیه و دستورالعمل.
- ۱-۴- بازنگری و انجام اصلاحات یا تغییرات دستورالعمل (در صورت لزوم).
- ۱-۵- اداره کل علاوه بر وظایف سازمانی، به عنوان دبیرخانه کمیته فنی دارای وظایف زیر می باشد:
- ۱-۶- دریافت کلیه طرحهای ارسالی از استانها و ثبت آنها در دبیرخانه.
- ۱-۷- تعیین دستور کار جلسات.
- ۱-۸- انجام هماهنگی های لازم جهت برگزاری جلسات، بازدیدها و دعوت از اعضا.
- ۱-۹- تنظیم صورتجلسات و جمع بندی و تنظیم مصوبات و ارسال آنها به واحدهای ذیربط (معاونت، دفاتر اعضای کمیته فنی، اداره کل استان و هر واحد ذیربط سازمانی و خارج سازمانی)
- ۱-۱۰- پیگیری مصوبات جلسات.
- ۱-۱۱- تهیه بانک اطلاعاتی مراکز ذیربط.

ماده نه: تعهدات مجری (دریافت کننده مجوز)

- ۱- مجری مکلف است اقدامات اجرایی خود را مطابق مفاد این دستورالعمل انجام دهد.
- ۲- مجری حق هیچگونه بهره برداری از گونه های تکثیر شده در واحد پرورش غیر از آنچه که در چارچوب مجوز تصریح شده را ندارد.
- تبصره: هرگونه بهره برداری از گونه های تکثیر شده خارج از مواردی که در طرح مربوطه تایید شده منوط به اخذ موافقت از کمیته فنی می باشد.

- ۳- انجام هرگونه اقدام غیرمعمول در ارتباط با تکثیر و پرورش و تولید مثل گونه ها مانند دورگه گیری اکیداً ممنوع بوده و اقدام به رهاسازی در طبیعت بدون اخذ مجوز جداگانه از کمیته فنی ممنوع است.
- ۴- مجری مکلف است برای خرید و فروش ، ورود و صدور ، نقل و انتقال جانوران زنده و غیر زنده تحت هر عنوان مطابق طرح توجیهی و تقاضای اولیه ، به طور موردی مجوز لازم را از اداره کل اخذ نماید.
- ۵- مجری مکلف است سلامت و بهداشت جانوران واحد تکثیر و پرورش را به طور مستمر و منظم ، توسط دامپزشک معرفی شده به سازمان ، مورد پایش قرار دهد..
- ۶- مجری مکلف است فضاهای مناسب زیستی متناسب با نیازهای طبیعی گونه مورد نظر را مطابق دستورالعمل و ضمیمه شماره ۱ آن ، امکانات لازم برای ایجاد محیط مناسب، غذای کافی و سالم و سازوکار مراقبت های صحیح ایمنی و بهداشتی و سایر موارد پیش بینی شده در طرح مصوب را مهیا نماید.
- ۷- مجری مکلف است در صورت مشاهده هرگونه علائمی دال بر احتمال وجود بیماری مسری در واحد خود ، موضوع را در اسرع وقت به اداره کل استان و نیز ادارات دامپزشکی منعکس و از هرگونه فروش یا جابجایی آنها تا زمان از بین رفتن کامل بیماری اجتناب نماید.
- تبصره ۵:** نقل و انتقالاتی که به منظور انجام قرنطینه دامپزشکی و پاتولوژی ، معاینه و تشخیص صورت می گیرد با اطلاع و نظارت اداره کل استان بلامانع می باشد.
- ۸- مجری مکلف است هر شش ماه گزارش جامعی از وضعیت واحد و گونه های موجود اعم از جمعیت مولد و موالید ، تغذیه ، تلفات ، بیماری ها و سایر موارد مربوط به فعالیت مرکز را تهیه و به اداره کل استان ارائه نماید.
- تبصره ۵:** حفظ لاشه های مولدین یا موالید تلف شده تا زمان تأیید اداره کل استان ضروریست.
- ۹- در صورتی که گونه های واحد پرورشی به هر دلیل در طبیعت رها گردد ، مجری مکلف است بلافاصله موضوع را به صورت کتبی به اداره کل استان اطلاع دهد و در غیر این صورت مطابق با مندرجات ماده ۱۲ این دستورالعمل اقدام خواهد شد و جبران هرگونه خسارت ناشی از رها شدن بر عهده دارنده مجوز می باشد.

۱۰- مجری می بایست در بدو ورود مولدین به مرکز ضمن تهیه شناسنامه بهداشتی برای تک تک حیوانات و در صورت امکان نسبت به کاشت ریز تراشه الکترونیکی (میکروچیپ) روی همه حیوانات اقدام نماید و شماره های آنها را به همراه سایر مشخصات جانور در اختیار اداره کل استان قرار دهد.

تبصره : در صورت عدم امکان میکروچیپ گذاری ، کمیته فنی در خصوص نحوه نشانه گذاری جانوران به منظور نظارت تصمیم گیری خواهد نمود.

۱۱ - مجری مکلف به تهیه دستگاه بازخوان میکروچیپ می باشد.

۱۲ - مجری مکلف به رعایت و اجرای کلیه قوانین موضوعه و مقررات مرتبط می باشد.

۱۳ - متقاضی مکلف به همکاری همه جانبه در چارچوب قانون با کارشناسان و بازرسان سازمان و اداره کل استان جهت پایش مرکز می باشد.

ماده ده : نظارت

۱ - نظارت بر حسن اجرای تمامی مراحل طرح ها و مجوز های صادره بر عهده کمیته فنی خواهد بود.

۲ - اداره کل استان به منظور اعمال نظارت بر حسن اجرای تمامی مراحل طرح ها و مجوز های صادره به شرح ذیل اقدام می نماید:

۲-۱ - تعیین و معرفی نماینده اداره کل در کمیته فنی موضوع این دستورالعمل که ضمناً مسئولیت پیگیری و نظارت مستمر بر عملکرد فعالیت طرح های مذکور و ارائه گزارش به صورت مکتوب به مدیر کل استان را نیز عهده دار می باشد. همچنین اداره کل استان گزارش مربوطه را متعاقباً به دبیرخانه کمیته فنی ارسال خواهد نمود.

۲-۲ - ارسال گزارش های شش ماهه عملکرد مجری توسط اداره کل به دبیرخانه کمیته فنی.

۲-۳ - توجه و اقدام لازم در خصوص نظارت مستمر ، بر مبنای مفاد موافقت نامه و یا مجوز صادره برای متقاضی به ویژه در رابطه با مواردی از قبیل دورگه گیری ، اختلاط ژنتیکی و پیشگیری از رها شدن گونه ها در طبیعت.

ماده یازده: اقدامات سازمان

۱- تعیین محل تامین گونه های مولد با نظر کمیته فنی می باشد. در این خصوص مولدین باید در صورت وجود و امکان، بدو از نزدیکترین واحد تکثیر و پرورش به محل احداث واحد جدید تأمین و در غیر این صورت، نسبت به تامین آنها از نزدیکترین زیستگاه طبیعی مورد نظر در کشور اقدام گردد.

تبصره ۱: سازمان هیچگونه تعهدی در برابر متقاضیان احداث مراکز مورد نظر این دستورالعمل از قبیل تأمین بودجه، زمین، طرح توجیهی و همچنین تأمین مولدین مورد نیاز طرح نخواهد داشت و تأمین مولدین از طریق برداشت از طبیعت و یا گونه های در اختیار سازمان نسبت به وظیفه اصلی سازمان که حفاظت از حیات وحش می باشد در صورت امکان در اولویتهای بعدی قرار دارد و کمیته فنی در این خصوص تصمیم گیری خواهد نمود.

تبصره ۲: در صورت عدم امکان تأمین مولد از استان مربوطه و برای استفاده از مولدین سایر استانها، بنا به تشخیص کمیته فنی اقدامات نمونه گیری و انجام آزمایشهای ژنتیک توسط سازمان و با هزینه مجری صورت می پذیرد.

۲- در صورت موافقت کمیته فنی با اجرای طرح، قبل از صدور موافقت اصولی اخذ تعهدنامه محضری توسط اداره کل استان از مجری به منظور ضمانت اجرای ضوابط و مقررات مطابق ضمیمه این دستورالعمل ضروریست.

۳- در صورت عدم امکان تأمین مولدین از جانوران در اسارت و تأیید کمیته فنی برای تهیه جمعیت مولد از طبیعت، زنده گیری توسط مجری و با نظارت اداره کل استان انجام می گیرد و در صورت عدم تایید صلاحیت مجری برای انجام زنده گیری، اداره کل استان راساً یا توسط شخص یا اشخاص ثالث نسبت به زنده گیری با هزینه مجری اقدام می نماید.

۴- بر اساس ماده ۳۴ آیین نامه اجرایی قانون شکاوصید، سازمان از صدور پروانه تکثیر و پرورش حیوانات وحشی و آبیانی که موجب تضعیف نژاد یا ایجاد خطر برای جانوران وحشی کشور گردد خودداری خواهد نمود.

ماده دوازده:

در موارد عدم رعایت ضوابط و مقررات مربوط به این دستورالعمل یا سایر قوانین محیط زیستی، اداره کل استان یا کمیته فنی نسبت به صدور اخطار نقص محیط زیستی خطاب به مجری با قید موارد نقض قانون و راهنمایی های لازم برای اصلاح عملیات اجرایی طرح و مهلت کافی برای انجام آن اقدام خواهد نمود.

ماده سیزده :

در موارد زیر کمیته فنی نسبت به تعلیق فعالیت مرکز تا ۶ ماه یا ابطال مجوزها و پروانه های صادره اقدام خواهد نمود.

- ۱ - عدم توجه به اخطارهای موضوع ماده ۱۲ این دستورالعمل.
- ۲ - رها سازی گونه های جانوری در اختیار بدون کسب مجوز از سازمان.
- ۳ - برداشت گونه های جانوری از طبیعت بدون کسب مجوز از سازمان.
- ۴ - دور گه گیری از گونه ها و زیر گونه های مختلف.
- ۵ - اقدام به شکار و صید غیر قانونی، خرید و فروش، ورود و صدور، نگهداری، حمل جانوران وحشی زنده و غیر زنده بومی و غیر بومی و اجزای آنها.

ماده چهارده : بروز رسانی

اصلاح و بروز رسانی مفاد این دستورالعمل به پیشنهاد واحدهای استانی و ستادی مرتبط و با نظر فنی و کارشناسی کمیته فنی و نهایتاً تأیید و امضای معاونت محیط زیست طبیعی سازمان امکان پذیر می باشد.

ماده پانزده :

در تاریخ ۱۳۹۵/۰۶/۲۱ این دستورالعمل شامل ۱۵ ماده به تصویب کمیته فنی و امضای معاونت محیط زیست طبیعی رسیده و جهت اجرا به اداره کل حفاظت محیط زیست استانهای کشور ابلاغ گردید.